

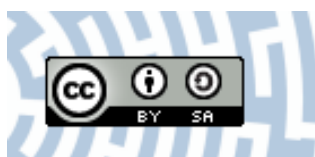

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Edukacja nie powstaje w próżni. Wstęp

Author: Aleksandra Kunce

Citation style: Kunce Aleksandra. (2022). Edukacja nie powstaje w próżni. Wstęp. W: E. Kulas (red.), "Deficyty edukacji - diagnoza kulturowa" (S. 7-9). Katowice : Morgenroth

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Edukacja nie powstaje w próżni

Wstęp

Edukacja nie powstaje w próżni. Nie stanowi neutralnego projektu. Uniwersalny rozmach czy aspiracje powszechności nie są w stanie przykryć jej kulturowego podłoża. Bez względu na dążenia do objęcia parasolem szkolnym „wszystkich” uplasowanych „wszędzie” (pooświeceniowe ideały są partykularnym „produktem” europejskim), przykuwa naszą uwagę grunt kultury, solidniejszy niż nam się wydaje. Odporniejszy niż globalne rozmycie. Trzeba jedynie wnikać w głąb zakotwiczenia edukacji w kontekstach kulturowych, odsłonić jej zakorzenie we wzorach namysłu i zachowań, w wyobrażeniach człowieka oraz wspólnoty, w rytmach codzienności i odświętności, a końcu w ugruntowaniu metafizycznym – odmiennie rozstrzygającym to, o co warto się spierać, jak podjęcie życia i śmierci, wolności, woli i konieczności, losu, Boga, prawdy etc.

W uważnym spojrzeniu różnice kulturowe stają się niebagatelne. To, co poróżnione, inne, odrębne, specyficzne, niezrozumiałe, osobne może stanowić przeszkodę, balast, ale równie dobrze może

być dobrodziejstwem, upragnionym dziedzictwem, które nadaje nam tożsamość, chroniąc przed rozplynięciem się w tym, co takie samo. Różnica jest gościnna i jednocześnie dumna z własnej osobności.

Monografia wieloautorska *Deficyty edukacji*.

Diagnoza kulturowa Koła Naukowego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach „Educatione et Cultura”, pod redakcją Eweliny Kulas, wyrasta z chęci dostrzeżenia powiązań kultury i edukacji. Członkowie powstałego w 2021 roku Koła pręźnie przystąpili do pracy badawczej, by już po roku zaprezentować tom będący efektem ich poszukiwań. Studenci Uniwersytetu Śląskiego, ale i Politechniki Śląskiej i Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach eksplorują terytorium kulturowego rdzenia praktyk edukacyjnych. Autorzy tekstów (Ewelina Kulas, Mateusz Łukasiak, Wiktoria Rose, Natalia Spora, Paulina Mrówczyńska, Patrycja Ulańska, Filip Kornet) starają się podążać za tropieniem deficytów edukacji, która niejednokrotnie dokonywała gwałtu na rdzennych tradycjach lub marginalizowała znaczenie kultury. Pokazują ograniczenia wynikające z podziałów kulturowych i konsekwencje terytorialnej mapy czy historycznych doświadczeń. Mierzą się ze wskazaniem problemów współczesnej edukacji, która nie dostrzega szerokich i głębokich powiązań edukacji z kulturą, i w której kształcenie w sposób

powierzchnowy przybliży problemy kulturowe. Patrzą z uważnością, pasją, lecz jednocześnie krytycznie na dokonania systemów i programów. Dlatego zapraszam do spojrzenia ich oczami na deficyty edukacji. Ich sądy, sugestie, wątpliwości i uwagi, cechujące się młodzieńczym surowym i świeżym oglądem, są cenne, bo rozmontowują obraz jednolitej wizji kształcenia w kulturze. Stanowią ich własny, zaangażowany ogląd. Oddajmy im zatem głos.

Aleksandra Kunce

Opiekun Koła Naukowego
„Educatione et Cultura”